

4. AUDIOVISUAALVALDKOND - RINGHÄÄLING

➤ Raadioringhääling

- raadioorganisatsioonid
- raadiosaadete ja -programmide tootjad ning edastajad

➤ Teleringhääling

- televisiooniorganisatsioonid
- teleprogrammide tootjad ja edastajad
- teleprogrammide levitajad

Ettevõtete arv:	81 ettevõtet	(2007. a)
Töötajate arv:	1 670 inimest	(2007. a)
Tulud:	1 399 mln kr	(2007. a)

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
LÜHIKOKKUVÕTE	4
4.1. PAKKUMINE	6
4.1.1. Ettevõtete ja töötajate arv	6
4.1.2. Turu maht	10
4.1.3. Väliskaubandus	14
4.1.4. Juhtivad ettevõtted valdkonnas	15
4.2. NÕUDLUS	18
4.2.1. Vaatajate arv, tarbimissagedus, programmide saadete vaadatavus	18
4.2.2. Avaliku sektori huvid	20
4.3. ORGANISATSIOON JA POLIITIKA	21
4.3.1. Finantseerimine ja riiklikud toetusmeetmed	21
4.3.2. Organiseeritus	22
4.3.3. Seosed teiste tegevusvaldkondadega ja loomemajanduse sektoritega	22
4.4. HARIDUS	23
4.5. TUGEVUSED, NÕRKUSED, ARENGUVÕIMALUSED JA TAKISTUSED	24
4.6. ARENGUPROGNOOS 3-5 AASTAKS	25
4.7. EKSPERDID JA ÜMARLAUD	26
Lisa 4.1. Ringhäälingu tegevused Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi	27

SISSEJUHATUS

Vastavuses *Ringhäälinguseaduses* tooduga on ringhääling raadio- või televisiooniprogrammide edastamine eetri, sh satelliidi- või kaabellevivõrgu kaudu analoog- või digitaalkujul, eesmärgiga teha raadio- või televisiooniprogrammid üldkasutatavate vastuvõtuvahenditega üldsusele kättesaadavaks.

Audiovisuaalvaldkonna ringhäälingu sektori kaardistamisel on võetud arvesse avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsiooni Eesti Rahvusringhäälingu ja eraringhäälingu ettevõtete andmed.

Eraringhäälingu ettevõtted¹ jaotuvad kahte põhikategooriasse:

- eraraadioringhäälingu ettevõtted;
- erateleringhäälingu ettevõtted.

Käesolevas töös jagati eraraadioringhäälingu ettevõtted kaheks: raadiosaadete ja -programmide tootjad ning edastajad ja raadioorganisatsioonid. Erateleringhäälingu ettevõtted jaotati kolmeks: teleprogrammide tootjad ja edastajad, televisiooniorganisatsioonid ning teleprogrammide levitajad.

Eesti ringhäälingu turul tegutseb suur arv eraringhäälinguorganisatsioone – 18 raadioorganisatsiooni ja 11 televisiooniorganisatsiooni. Kõigil eelnevalt nimetatuil on toimetusvastutus ühe või mitme programmi koostamise eest ja nad edastavad või lasevad edastada programme ringhäälingus. Antud töös on ära nimetatud ringhäälinguprogrammide edastamise teenuseid osutavad ettevõtted (Elion Ettevõtted AS, AS Levira jt), kuid nende andmed (töötajad, müügitulu ja tegevustulem) ei ole arvestatud ringhäälingu kogumandmete koosseisu.

¹ Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi on programmid ja ringhääling kahekohaline kood 60, sh raadioringhääling kolmekohaline kood 601 ning teleprogrammid ja ringhääling kolmekohaline kood 602 (vt lisa 4.1).

LÜHIKOKKUVÕTE

Eesti Rahvusringhääling

Eesti Rahvusringhäälingus (ERR) töötas 2007. aastal 641 töötajat (sh 2/3 teletöötajat ja 1/3 raadiotöötajat). ERR-i kogutulu oli 2007. aastal 434 mln krooni, sh oli tulu riigieelarvest 396 mln krooni, müügitulu 30 mln krooni ja muu tulu 8 mln krooni.

Erateleringhääling

2007. aastal tegutses Eestis kolm üleriigilist ja üks kohalik TV-ringhäälingujaam. Üks üleriigilistest jaamadest oli avalik-õiguslik TV-ringhäälingujaam (ERR). Kanal 2, TV 3 ja kohalik ALO-TV olid eraõiguslikud TV-ringhäälingujaamad.

Ringhäälingulubade alusel tegutses Eestis seisuga 31.12.2007 11 televisiooniorganisatsiooni kokku 15 programmiga.

Eesti teleringhäälingus oli 2007. aastal lisaks 11 televisiooniorganisatsioonile 5 teleprogrammide tootjat ja edastajat ning 30 teleprogrammide levitajat.

ETV programmi edastati analoog- ja digitaalvõrkudes 11 telesaaja poolt. Kanal 2 ja TV 3 programmi edastasid vastavalt 12 ja 13 telesaajat. Üks telesaaja edastas ALO-TV-d.

Eesti erateleringhäälingus töötas 2007. aastal kokku 614 töötajat, sh 407 televisiooniorganisatsiooni töötajat, 188 teleprogrammide levitaja ettevõtete töötajat ja 19 teleprogrammide tootjaettevõtete töötajat.

Erateleringhäälingu 2007. aasta kogumüügitulu oli 751,5 mln krooni ja kogutegevustulemiks oli puhaskasum 124,2 mln krooni.

Eraraadioringhääling

2007. aastal töötas Eestis 32 raadioringhäälingujaama (raadioprogrammi), milledest viis olid avalik-õiguslikud (Vikerraadio, Raadio 2, Raadio 4, Klassikaraadio ja Raadio Tallinn). 27 raadioringhäälingujaama olid eraõiguslikud.

Ringhäälingulubade alusel tegutses Eestis seisuga 31.12.2007 18 raadioorganisatsiooni kokku 29 programmiga.

Eesti raadioringhäälingus oli 2007. aastal lisaks 18 raadioorganisatsioonile 16 raadiosaadete ja -programmide tootjat ning edastajat.

Raadioorganisatsioonid levitasid enda poolt toodetud raadioprogramme 102 raadiosaatja kaudu. Lisaks kasutasid raadiosagedusi veel kolm organisatsiooni: ERR, AS Levira ja Elion Ettevõtte AS.

Eesti eraraadioringhäälingus töötas 2007. aastal kokku 415 töötajat, sh 355 inimest töötas raadioorganisatsioonides ja 60 töötajat töötas ettevõtetes, kus toodeti ning edastati raadiosaateid ja -programme.

Eraraadioringhäälingu 2007. aasta kogumüügitulu oli 213,7 mln krooni ja kogutegevustulemiks oli puhaskasum 10,2 mln krooni.

4.1. PAKKUMINE

4.1.1. Ettevõtete ja töötajate arv

Eesti audiovisuaalvaldkonna ringhäälingu **ettevõtete koguarv** oli 2007. aastal **81**, millest üks oli avalik-õiguslik televisiooni- ja raadioorganisatsioon Eesti Rahvusringhääling (edaspidi ERR) ja 80 olid eraringhäälingu ettevõtted (tabel 4.1). Viimati nimetatutest olid 16 raadiosaadete ja -programmide tootjad ning edastajad, 18 raadioorganisatsioonid, 5 teleprogrammide tootjad ja edastajad, 11 televisiooniorganisatsioonid ja 30 teleprogrammide levitajad.

Ringhäälingu **töötajate arv** kokku oli 2007. aastal **1 670 inimest**. ERR-is töötas 2007. aastal 641 töötajat (sh 2/3 teletöötajat ja 1/3 raadiotöötajat) ja eraringhäälingu ettevõtetes töötas 2007. aastal kokku 1 029 inimest. Eraringhäälingu ettevõtete töötajate koguarvust 614 inimest (60%) olid teleringhäälingu töötajad ja 415 inimest (40%) olid raadioringhäälingu töötajad.

Tabel 4.1. Eraringhäälingu ettevõtete ja töötajate arv 2007. aastal

EMTAK 2008 kood	Põhitegevusala nimetus	Ettevõtete arv	Töötajate arv
60	Programmid ja ringhääling	80	1 029
6010	Raadioringhääling	34	415
60101	Raadiosaadete ja -programmide tootmine ja edastamine	16	60
	Raadioorganisatsioonid ²	18	355
6020	Teleprogrammid ja -ringhääling	46	614
60201	Teleprogrammide tootmine ja edastamine	5	19
	Televisiooniorganisatsioonid	11	407
60202	Teleprogrammide levitamine	30	188

Allikas: Äriregister, EKI arvutused

Raadioorganisatsioonid

Ringhäälingulubade alusel tegutses Eestis seisuga 31.12.2007 18 raadioorganisatsiooni kokku 29 programmiga (tabel 4.2). Raadioorganisatsioonid ise ja nn “kolmandad osapooled” ehk teised sideteenuse osutajad (edaspidi sideettevõtted) edastavad raadiosignaale sageduslubade alusel. Viimati nimetatu annab raadiosageduste kasutajatele ehk sagedusloa omanikele õiguse kasutada väljastatud raadiosagedusi sama programmi edastamiseks. Majandustegevuse registri andmetel oli 2009. aasta aprillis lisaks 18-le raadioorganisatsioonile, kes kasutasid raadiosagedusi, veel kolm raadiosageduste kasutajat: ERR, AS Levira ja Elion Ettevõtted AS.

² Raadio- või televisiooniorganisatsioon *Ringhäälinguseaduse* tähenduses on ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või avalik-õiguslik juriidiline isik, kellel on toimetusvastutus ühe või mitme programmi koostamisel ja kes edastab või laseb edastada programme ringhäälingus.

Tabel 4.2. Raadioorganisatsioonid ringhäälingulubade alusel 2007. aastal

Saatja piirkond ja võrgu liik	Raadioorganisatsioon	Raadioprogramm
Regionaalne raadiovõrk	MTÜ Raadio 7	Raadio 7
	Tartu Pereraadio Ühing	Tartu Pereraadio
	AS Mediainvest Holding	Star FM Power Hit Radio
	OÜ Ajaga Sammu	Ring FM
	OÜ Raadio Kadi	Raadio Kadi
	AS Trio LSL	Uuno Raadio Kuku Raadio Raadio 100 FM Spin FM
	OÜ Raadio Elmar	Raadio Elmar
	Taevaraadio AS	Sky Radio Raadio Sky Plus Ruskoje Radio Raadio 3
	OÜ Kullasadu Invest	Sun FM
	OÜ MKS Grupp	Raadio Viru
Kohalik analoogvõrk	AS Kuma	Kuma Raadio
	OÜ Clembia	Energy FM
	OÜ Õhk	Raadio Pärnu
	AS Trio LSL	Raadio Uuno Pluss Dynamit FM
	OÜ Raadio Ruut	Raadio Ruut
	Taevaraadio AS	Raadio Mania
	OÜ MP Meedia	Raadio Marta
	OÜ Euro FM	Euro FM
	OÜ Nõmme Raadio	Nõmme Raadio
	Tartu Pereraadio Ühing	Narvskoje Semeinoje Radio
	MTÜ Paldiski Raadio Liit	Raadio Paldiski
Rahvusvaheline analoogvõrk	Tartu Pereraadio Ühing	Tartuskoje Semeinoje Radio

Allikas: Kultuuriministeerium

Majandustegevuse Registri andmetel edastas Eestis 2009. aasta aprilli seisuga 140 raadiosaatjat 29-t raadioprogrammi. ERR-i poolt toodetud viit raadioprogrammi: Vikerraadio, Raadio 2, Raadio 4, Klassikaraadio ja Raadio Tallinn levitab ERR-i 16 raadiosaatjat. Vikerraadio, Raadio 2, Raadio 4 ja Klassikaraadio raadioprogramme edastavad ka AS Levira 36 raadiosaatjat ning Raadio 4 programmi edastavad Elion Ettevõtted AS-i kaks raadiosaatjat. Raadioorganisatsioonid levitavad enda poolt toodetud raadioprogramme kokku 102 raadiosaatja

poolt. Näiteks suurim raadioprogrammide levitaja First Media OÜ levitab oma toodetud raadioprogramme 29 raadisaatja poolt järgmiselt: Sky Radio programmi kolme raadisaatja ja Raadio Sky Plusi programmi 14 raadisaatja, Raadio 3 programmi 8 raadisaatja, Russkoje Radio programmi kolme raadisaatja ja Raadio Mania programmi ühe raadisaatejaama poolt.

Raadioringhäälingu tegevused läbi Interneti – ERR ja kõik teised 18 raadioorganisatsiooni edastavad kokku 34 raadioprogrammi ka digitaalkujul, võimaldades raadisaateid kuulata reaalsajas või järelkuulata raadialvestisi. Lisaks eelnimetatuile pakuvad ka nn Interneti- või veebiraadiod (Interneti raadiojaamad) oma programmi Interneti kaudu. Eesti Autorite Ühingu andmetel on Eestis kolm Interneti-raadio omanikku: AS Trio LSL (Interneti-portaal u-pop.ee), YALP OÜ (yalp.ee) ja Anne Noortekeskus (noorteraadio.ee).

Raadioringhäälinguga integreeritud andmete ringhäälingu teenused – majandustegevuse registri andmetel edastavad ERR ja 15 raadioorganisatsiooni raadisaateseadmed samaaegselt koos programmiga ka andmeid. Vastuvõetavate andmete koosseis sõltub vastuvõtuseadmest-raadiost, mille ekraanile kuvatakse näiteks kuulatava programmi nimi jne.

Televisiooniorganisatsioonid

Ringhäälingulubade alusel tegutses Eestis seisuga 31.12.2007 11 televisiooniorganisatsiooni kokku 15 programmiga (tabel 4.3). AS Kanal 2, AS TV 3, OÜ ALO-TV ja OÜ Eesti Spordikanal tootsid igauks kahte televisiooniprogrammi.

ETV programmi edastati analoog- ja digitaalvõrkudes 11 telesaaja poolt. Kanal 2 ja TV 3 programmi edastasid vastavalt 12 ja 13 telesaajat. Üks telesaaja edastas ALO-TV-d. Kaabeltelevisiooniteenust pakuvad firmad (nn “levioperaatorid”) on sõlminud litsentsilepingud Eesti Autorite Ühingu, et taasedastada televisiooniprogrammides sisalduvaid ja Eesti Autorite Ühingu poolt esindatavaid muusikateoseid ning teatud Euroopa Ringhäälingute Liidule (EBU – European Broadcasting Union) kuuluvaid televisiooniprogramme.

Televisiooniprogrammide edastamiseks kasutatavad analoog- ja digi-TV-võrgud Eestis:

- ATV saatjate võrk analoogsignaali edastamiseks (suletakse Eestis 01.07.2010.);
- DVB-T *Digital Video Broadcasting-Terrestrial* (AS Levira);
- DVB-H *Digital Video Broadcasting-Handheld* (AS EMT ja AS Levira koostöö);
- HDTV *High Definition Television* (AS Levira);
- DVB-C *Digital Video Broadcasting-Cable* (AS Starman, AS STV jt);
- DVB-S *Digital Video Broadcasting-Satellite* (AS Viasat jt);
- IPTV *Internet Protocol Television* (Elion Ettevõtted AS jt).

Tabel 4.3. Televisiooniorganisatsioonid ringhäälingulubade alusel 2007. aastal

Saatja piirkond ja võrgu liik	Televisiooni-organisatsioon	Televisiooni-programm
Üleriigiline maapealse leviga analoogvõrk	AS Kanal 2	Kanal 2
	AS TV 3	TV 3
Kohalik maapealse leviga analoogvõrk	OÜ ALO-TV	ALO-TV
Kaabelvõrk	OÜ LITES LT	LITES
	MTÜ Paldiski Media Liit	Paldiski Televisioon
	OÜ Orsent	Orsent TV
	MTÜ AB Video	TV-N
	Buenos Medias	SEITSE
	OÜ Eesti Spordikanal	NELJAS
	Sihtasutus Lastekaitsefond	LNTV
	AS STV	STV
	OÜ ALO-TV	ALO-TV
Üleriigiline maapealse leviga digitaalvõrk	AS Kanal 2	Kanal 11
	AS TV 3	TV 6
	OÜ Eesti Spordikanal	Kalev Sport

Allikas: Kultuuriministeerium

Teleringhäälingu tegevused läbi Interneti – ERR-i suurimaks Interneti-alaseks arenduseks 2007. aastal oli venekeelse uudisteportaali novosti.err.ee käivitamine 7. mail. Seoses viimati nimetatuga suurenes ERR-i Interneti-keskkondade arv kümneni. ERR-i televisiooni Interneti-keskkondadeks on lisaks novosti.err.ee keskkonnale 2009. aastal etv.err.ee, etv2.err.ee, uudised.err.ee ja sport.err.ee ning raadio Interneti-keskkondadeks vikerraadio.err.ee, r2.err.ee, r4.err.ee, klassikaraadio.err.ee ja raadiotallinn.err.ee. TV 6 veebilehel tv6.ee ei näidata saateid reaalsajas. TV 6 põhiline tegevus läbi Interneti on TV 6 saadete reklaamimine. TV 3 paneb oma kodulehele tv3.ee ainult omatoodangu ja uudised, mida saab saadete ajal reaalsajas vaadata. Ka tutvustatakse nimetatud veebilehel seda, mis kanalitel toimub ehk antakse telekavadele n-ö värvi. Kanal 2 ja Kanal 11 ei edastanud ega edasta reaalsajas saateid.

Teleringhäälinguga integreeritud andmete ringhäälingu teenused – tavalise televisiooniprogrammi osana näevad televaatajad teleteksti ehk teksti-TV-d. Üleriigilistest TV-ringhäälinguajaamadest edastas ERR 2007. aastal 1798 tundi teksti-TV-d (tabel 4.4). TV 6, TV 3, Kanal 2 ja Kanal 11 programmidega ei edastatud teksti-TV-d.

Tabel 4.4. Teksti-TV edastamine Eesti Rahvusringhäälingu poolt 2003-2007, tundi

	2003	2004	2005	2006	2007
KOKKU edastatud teksti-tv maht	0	100	6 523	1 767	1 798

Allikas: Statistikaamet

4.1.2. Turu maht

Raadioprogrammide saadete kogumaht

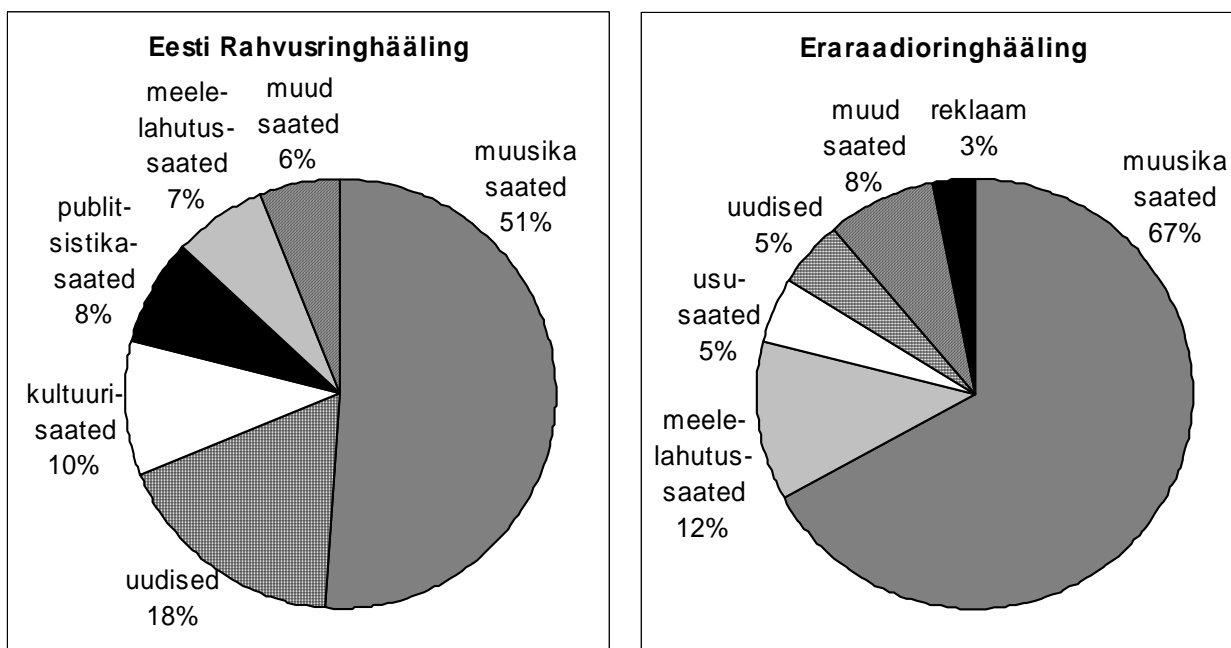
Raadioprogrammide saadete kogumaht oli 2007. aastal 245,8 tuh tundi (tabel 4.5). ERR-i viie raadioprogrammi saadete maht kokku oli 43,8 tuh tundi, mis oli 17,8% raadioprogrammide saadete kogumahust 2007. aastal. ERR-i raadioprogrammide saadetest 51% olid muusikasaated (joonis 4.1). Viimastele järgnesid uudistesaadet (18% saadete kogumahust), kultuurisaated (10% saadete kogumahust) ja publitsistikasaated (8% saadete kogumahust). Eraraadioringhäälingu programmide saateid toodeti 2007. aastal 202 tuh tundi, millest 67% olid muusikasaated. Eraraadioringhäälingu programmide saatemahitudest 12% olid meelelahutussaated ja võrdselt 5% olid uudised ja ususaated³.

Tabel 4.5. Raadioprogrammide saadete kogumaht 2003-2007, tundi

	2003	2004	2005	2006	2007
KOKKU saadete maht	238 345	226 957	259 789	277 199	245 828
sh Eesti Rahvusringhääling	43 800	43 800	43 800	43 800	43 800
eraraadioringhääling	194 545	183 157	215 989	233 399	202 028
ERR-i saadete mahu osakaal saadete kogumahust, %	18,4	19,3	16,7	15,8	17,8

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Joonis 4.1. Raadioprogrammide saadete jagunemine 2007. aastal

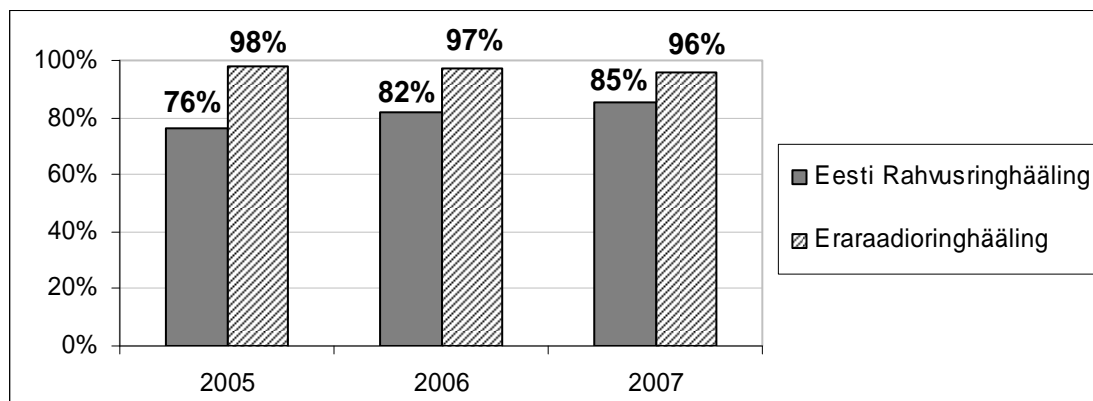
Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

³ Ususaateid teevad ööpäevaringselt Raadio 7 ja Pereraadio.

Raadio omasaadete osakaal

ERR-i raadioprogrammide omasaadete osakaal on viimastel aastatel kasvanud järjepidevalt, ulatudes 2007. aastal 85%-ni saadete kogumahust (joonis 4.2). Eraraadioringhäälingu programmide omasaadete osakaal oli 2007. aastal 96% saadete kogumahust.

Joonis 4.2. Omsaadete osakaal Eesti Rahvusringhäälingus ja eraraadioringhäälingus 2005-2007

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Raadioreklaami kogumaht

Reklaamsaadete maht (eraraadioringhäälingus) oli 2007. aastal 6 570 tundi (tabel 4.6), mis oli 3,3% raadioprogrammide saadete kogumahust. Reklaami osakaal saadete kogumahust on viimasel viiel aastal olnud stabiilne, jäädes keskmiselt 3% piiresse.

Tabel 4.6. Raadioreklaami kogumaht 2003-2007, tundi

	2003	2004	2005	2006	2007
KOKKU reklaami maht	6 314	6 704	6 734	7 227	6 570
Reklaami osakaal saadete kogumahust, %	2,7	3,0	3,1	3,1	3,3

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Televisioonisaadete kogumaht

Üleriigiliste TV-ringhäälingu jaamade televisiooniprogrammide saadete maht oli 2007. aastal kokku 24 077 tundi (tabel 4.7). ETV programmi aastane saadete kogumaht oli 8 760 tundi. Üleriigiliste TV-ringhäälingu jaamade televisiooniprogrammide saadetest olid 51% lavastuslikud saated (joonis 4.3), 13% reklaam, 8% nii elu- kui ka meelelahutussaated, 6% uudised, 4% infomeelelahutussaated jne. ETV-s ja Kanal 2-s toodeti 2007. aastal uudistesaateid vastavalt 525 tundi ja 493 tundi ning spordiülekandeid vastavalt 418 ja 28 tundi.

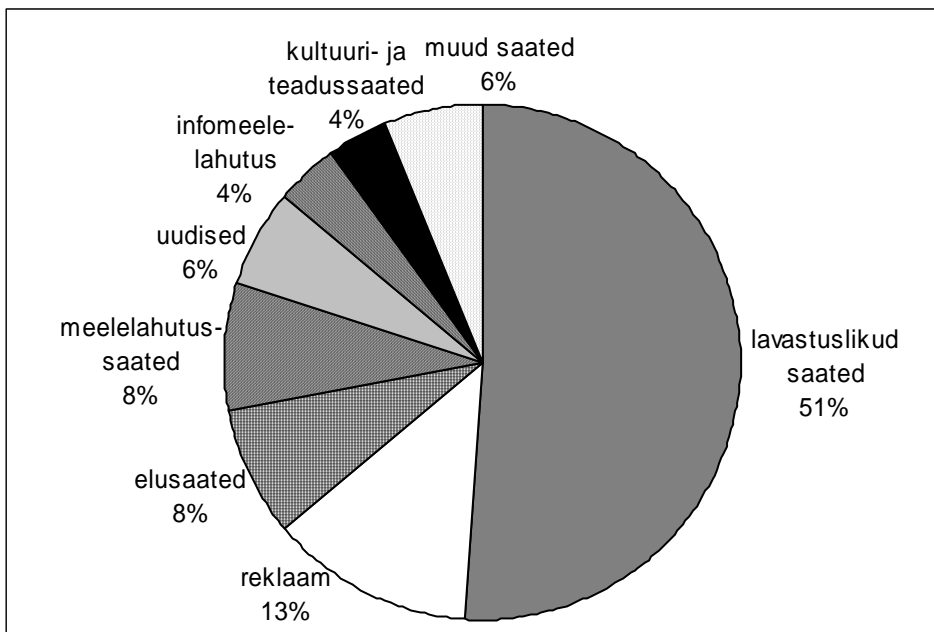
4. AUDIOVISUAALVALDKOND - RINGHÄÄLING

Tabel 4.7. Üleriigiliste TV-ringhäälinguajaamade televisiooniprogrammide saadete kogumaht 2003-2007, tundi

	2003	2004	2005	2006	2007
KOKKU saadete maht	19 888	20 743	21 498	23 401	24 077
sh Eesti Rahvusringhääling	...	6 167	6 523	8 706	8 760
ülejäanud üleriigilised TV-ringhäälinguajaamad	...	14 576	14 975	14 695	15 317

Allikad: Statistikaamet, Eesti Rahvusringhääling, EKI arvutused

Joonis 4.3. Üleriigiliste TV-ringhäälinguajaamade televisiooniprogrammide saadete jagunemine 2007. aastal

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Televisiooni omasaadete osakaal

Statistikaameti andmetel oli üleriigiliste TV-ringhäälinguajaamade omasaadete kogumaht 2007. aastal 3 650 tundi, mis oli 318 tundi enam (+15%) kui 2006. aastal. Üleriigiliste TV-ringhäälinguajaamade omasaadete osakaal oli 2007. aastal 17,3% saadete kogumahust (+1,8%-punkti, võrreldes 2006. aastaga). ETV-s esmaesitatud ja kordusesitatud omasaadete mahud olid 2007. aastal vastavalt 1 763 tundi (+2% kui 2006. aastal) ja 1 568 tundi (-5% kui 2006. aastal). Kanal 2-s esmaesitleti 2007. aastal 1 187 tundi omasaateid ja kordusesitleti 877 tundi omasaateid.

Telereklaami kogumaht

Üleriigiliste TV-ringhäälingujaamade televisiooniprogrammide reklaami kogumaht oli 2007. aastal 3 034 tundi (tabel 4.8), mis oli ligikaudu 13% televisiooniprogrammide saadete kogumahust (joonis 4.3). Reklaami osakaal saadete kogumahust on perioodil 2003-2007 olnud enam-vähem stabiilne, jäädes keskmiselt 12,4% piiresse. ETV ei ole päris reklaamivaba kanal, 2007. aastal edastas ETV kaks tundi reklaami (sponsorteavet) ning 273 tundi saadete reklaami ja tutvustusi.

Tabel 4.8. Üleriigiliste TV-ringhäälingujaamade televisiooniprogrammide reklaami kogumaht 2003-2007, tundi

	2003	2004	2005	2006	2007
KOKKU reklaami maht	2 227	2 551	2 902	2 925	3 034
Reklaami osakaal saadete kogumahust, %	11,2	12,3	13,5	12,5	12,6

Allikas: Statistikaamet, EKI arvutused

Ringhäälingu kogutulu

Eesti audiovisuaalvaldkonna **ringhäälingu kogutulu** oli 2007. aastal **1 399 mln krooni**. Ringhäälingu 2007. aasta kogukasumiks oli 150 mln krooni.

Eratele- ja eraraadioringhäälingu kogumüügitulu oli 965,2 mln krooni (tabel 4.9). **Eraraadio-ringhäälingu kogumüügitulu** oli 2007. aastal **213,7 mln krooni**. **Erateleringhäälingu kogumüügitulu** oli 2007. aastal **751,5 mln krooni**. Tele- ja raadioringhäälingu kogukasum oli 134,4 mln krooni. Erateleringhäälingu kogukasum oli 2007. aastal 124,2 mln krooni. Eraraadioringhäälingu kogukasum oli 2007. aastal 10,2 mln krooni.

ERR-i 2007. aasta kogutulud olid 434,2 mln krooni (+9,1% kui 2006. aastal) ja kogukulud olid 419,1 mln krooni (+15,5% kui 2006. aastal). Seejuures oli müügitulu 29,7 mln krooni. ERR-i tegevustulemiks oli nii 2006. aastal kui ka 2007. aastal kasum, mis moodustas 2007. aastal 15,1 mln krooni (-57%, võrreldes 2006. aastaga).

Tabel 4.9. Eraringhäälingu ettevõtete müügitulu 2007. aastal

EMTAK 2008 kood	Põhitegevusala nimetus	Müügitulu, mln krooni
60	Programmid ja ringhääling	965,2
6010	Raadioringhääling	213,7
60101	Raadiosaadete ja -programmide tootmine ja edastamine	22,9
	Raadioorganisatsioonid	190,8
6020	Teleprogrammid ja -ringhääling	751,5
60201	Teleprogrammide tootmine ja edastamine	25,7
	Televisiooniorganisatsioonid	635,2
60202	Teleprogrammide levitamine	90,6

Allikas: Äriregister, EKI arvutused

4.1.3. Väliskaubandus

ERR-i teenuste eksport rahalises vääringus oli 2007. aastal 3,48 mln krooni (tabel 4.10) ja see vähenes 0,5 mln krooni võrra (-12,5%, võrreldes 2006. aastaga). ERR-i 2007. aasta ekspordi osakaal tema müügitulus oli 11,7%. ERR-i tulud teenuste müügist välisriikidesse olid peamiselt seotud liikuva ülekandejaama poolt pildi (televisioonisignaali) tootmisega (kestusega 7 tundi 45 minutit) murdmaasuusatamise MK-etapilt Otepääl ja vahendamisega Soome, Rootsi, Norrasse, Venemaale, Itaaliasse, Saksamaale ja Prantsusmaale. Jalgpalli EM valikmänge (Eesti-Venemaa (kestusega 2 tundi 10 minutit), Eesti-Horvaatia (kestusega 2 tundi 15 minutit), Eesti-Andorra (kestusega 2 tundi 10 minutit), Eesti-Inglismaa (kestusega 2 tundi 9 minutit) vahendati vastavalt Venemaale, Horvaatiasse, Saksamaale, Inglismaale. Ka korvpalli EM valikmängudest (Eesti-Makedoonia ja Eesti-Rootsi) toodeti ja vahendati televisioonisignaali Makedooniasse ja Rootsi. Suvebiathloni MM-i ülekannet Otepäält (kestusega 6 tundi 30 minutit) vahendati Austriasse, Saksamaale ja Venemaale. 2009. aasta teisel poolel suureneb ERR-i poolt vahendatavate ürituste hulk seoses uue liikuva ülekandejaama soetamisega. Ka plaanitakse teistele anda võimalust kasutada ERR-i liikuvat ülekandejaama rahvusvahelisel teleturul. Lisaks eeltoodule müüb ERR veel ühe-kahe minutilisi uudistelõike. Nende videolõikude maht aastast on ligikaudu üks tund. 2007. aastal näidati Jaapani erinevates telekanalites ERR-i poolt toodetud kahe-kolmeminutilist videolõiku Jaapani keisri ja keisrinna visiidist Eestisse. Jaapanis näidati samal aastal veel ERR-i televisioonisadet "Mine metsa". Eesti turismi ja "Laulvat revolutsiooni" tutvustavad videolõigud müüdi USA-sse ning üheminutiline videolõik Otepääst müüdi Saksamaale. 2008. aastal müüs ERR Euroopasse saadet "Teateid tegelikkusest" (27 min) ja "Teeme ära" mõneminutilist videolõiku. Sarju ja filme välisriikidesse ei müüdnud. ERR tootis ja müüs välisriikidesse samuti klassikalise muusika fonogramme. Kanal 2 müüs uudistelõike ja videomaterjale Soome, Rootsi, Lätisse, Leetu, Venemaale, Saksamaale, Prantsusmaale ja Ameerika Ühendriikidesse.

Tabel 4.10. Eesti Rahvusringhäälingu tulud ja kulud 2006-2007 (krooni)

	2006	2007	Muutus 2007/2006, +/-%
KOKKU TEENUSTE MÜÜGITULU	27 993 126	29 677 132	6,0
sh teenuste eksport	3 983 230	3 483 902	-12,5
ekspordi osakaal kogu teenuste müügitulust, %	14,2	11,7	-2,5%-punkti
KOKKU KULUD	314 445 114	359 630 909	14,3
sh tootmis-tehniline kulu	7 688 949	11 196 346	45,6
teenuste hankekulu (import)	31 734 550	30 179 540	-4,9

Allikas: Eesti Rahvusringhääling, EKI arvutused

ERR impordib filme ja seriaale valdavalt Euroopast, kuid neid on ostetud ka USA-st. 2007. aastal ostis ERR "Laululahingu" formaadi ja lühiformaate ehk fillereid. ETV vahendusel tarbiti 2007. aastal televaatajate poolt välisriikides toodetud ja sealt saabuvat televisioonisignaali Tour de Ski-st (Austrias, Itaalias ja Tšehhis kogukestusega 15 tundi 40 minutit), murdmaasuusatamise MK

etappidest (Soomes, Norras, Rootsis, Venemaal, Saksamaal, Šveitsis ja Hiinas kogukestusega 39 tundi 20 minutit), suusaalade MM-st Sapporos (Jaapanis kogukestusega 39 tundi 15 minutit) jms. Kogu ERR-i hankesaadete kogumaht oli 3 359 tundi (esma- ja kordusesitletud saated) ning imporditud saadete osakaal kogusaatemahust moodustas 38%. Kanal 2 eetris oli 2007. aastal 4 854 tundi Ameerika Ühendriikidest, Suurbritanniast, Saksamaalt, Austraaliast ja Venemaalt imporditud filme/sarju (esma- ja kordusesitletud saated). Kanal 2 hankesaadete osakaal kogusaatemahust oli 63%. 2007. aastal olid Kanal 2 eetris kaitstud formaadi järgi toodetud saatesarjad: “Maamees otsib naist”, “Kuum hind”, “Tantsud tähtedega”, “Jumal tänatud, et Sa siin oled!” ja “Käsi kullas!” ning üritused “Miss World 2007” ja “Kaskadöörikkide auhinnad 2007”.

4.1.8. Juhtivad ettevõtted valdkonnas

Juhtivad raadioorganisatsioonid

Raadioorganisatsioonide oli 2007. aastal 18. Nende kogumüügitulu oli 190,8 mln krooni (tabel 4.11) ja tegevustulemiks oli puhaskasum 6,8 mln krooni. Raadioorganisatsioonide kogumüügitulu oli ca 89% eraraadioringhäälingu kogumüügitulust. Kümne juhtiva raadioorganisatsiooni kogumüügitulu oli 2007. aastal 188,7 mln krooni (ca 99% raadioorganisatsioonide kogumüügitulust). Kolm suurima müügituluga raadioorganisatsiooni 2007. aastal olid First Media OÜ (65,1 mln krooni, ca 34% raadioorganisatsioonide kogumüügitulust), Trio LSL AS (39,4 mln krooni, ca 21% kogumüügitulust) ja AS Kuma (33,9 mln krooni, ca 18% kogumüügitulust).

Tabel 4.11. Raadioorganisatsioonide TOP 10 müügitulu järgi 2007. aastal

	Nimi	Müügitulu, mln krooni	Töötajate arv	Asukoht
1.	First Media OÜ	65,1	82	Tallinn
2.	Trio LSL AS	39,4	40	Tallinn
3.	AS Kuma	33,9	76	Pärnu
4.	AS Mediainvest Holding	22,9	17	Tallinn
5.	Raadio Kadi OÜ	10,9	36	Pärnu
6.	Raadio Elmar OÜ	8,5	12	Tartu
7.	Ajaga Sammu OÜ	3,4	13	Tartu
8.	Kullasadu Invest OÜ	2,6	13	Tartu
9.	OÜ Euro FM	1,1	9	Tallinn
10.	OÜ Raadio Ruut	0,9	5	Valga
	KOKKU TOP 10	188,7	303	
	KOKKU raadioorganisatsioonid	190,8	355	
	TOP 10 osakaal, %	98,9	85,4	

Allikas: Äriregister, EKI arvutused

Juhtivad raadiosaadete ja -programmide tootjad ning edastajad

Raadiosaadete ja -programmide tootmisega ning edastamisega tegeles 2007. aastal 16 ettevõtet. Nende ettevõtete kogumüügitulu oli 22,9 mln krooni (ca 11% eraraadioringhäälingu kogumüügitulust) ja tegevustulemiks oli puhaskasum 3,4 mln krooni. Kaks suurima müügituluga ettevõtet 2007. aastal olid OÜ Oirt (9,8 mln krooni, ca 43% ettevõtete kogumüügitulust) ja Eurobaltradio OÜ (8,4 mln krooni, ca 37% ettevõtete kogumüügitulust).

Juhtivad televisiooniorganisatsioonid

Televisiooniorganisatsioone oli 2007. aastal 11. Nende kogumüügitulu oli 635,2 mln krooni ja tegevustulemiks oli puhaskasum 117,2 mln krooni. Televisiooniorganisatsioonide kogumüügitulu oli ca 85% erateleringhäälingu kogumüügitulust. Kolme juhtiva televisiooniorganisatsiooni kogumüügitulu oli 2007. aastal 629,6 mln krooni (tabel 4.12). Nendeks olid AS Kanal 2 (222,2 mln krooni, ca 35% televisiooniorganisatsioonide kogumüügitulust), AS TV 3 (219 mln krooni, ca 34% kogumüügitulust) ja AS STV (188,4 mln krooni, ca 30% kogumüügitulust).

Tabel 4.12. Juhtivad televisiooniorganisatsioonid müügitulu järgi 2007. aastal

	Nimi	Müügitulu, mln krooni	Töötajate arv	Asukoht
1.	AS Kanal 2	222,2	61	Tallinn
2.	AS TV 3	219,0	45	Tallinn
3.	AS STV	188,4	258	Tallinn
	KOKKU juhtivad televisiooniorganisatsioonid	629,6	364	

Allikas: Äriregister, EKI arvutused

Teleprogrammide tootjad ja edastajad

Teleprogrammide tootmisega ja edastamisega tegelejaid oli 2007. aastal viis: OÜ Meediaruum, BMA Estonia OÜ, OÜ Sport&Net Grupp, City TV OÜ ja MTÜ Life-TV. Nende kogumüügitulu oli 25,7 mln krooni (ca 3% erateleringhäälingu kogumüügitulust) ja tegevustulemiks oli puhaskasum 430 tuh krooni. Kolm suurima müügituluga ettevõtet 2007. aastal olid OÜ Sport&Net Grupp (11 mln krooni), City TV OÜ (9,4 mln krooni) ja BMA Estonia OÜ (4,8 mln krooni).

Juhtivad teleprogrammide levitajad

Teleprogrammide levitamise tegeles 2007. aastal 30 ettevõtet. Nende ettevõtete kogumüügitulu oli 90,6 mln krooni (tabel 4.13) ja tegevustulemiks oli puhaskasum 6,6 mln krooni. Teleprogrammide levitajate kogumüügitulu moodustas 12% erateleringhäälingu

kogumüügitulust. Kolm juhtivat teleprogrammide levitajat 2007. aastal olid OÜ Talvakas (26,3 mln krooni, ca 29% teleprogrammide levitajate kogumüügitulust), AS Telset (16,8 mln krooni, ca 19% teleprogrammide levitajate kogumüügitulust) ja AS Taebla kodu (11 mln krooni, ca 12% teleprogrammide levitajate kogumüügitulust).

Tabel 4.13. Teleprogrammide levitajate TOP 10 müügitulu järgi 2007. aastal

	Nimi	Müügitulu, mln krooni	Töötajate arv	Asukoht
1.	OÜ Talvakas	26,3	6	Pärnu
2.	AS Telset	16,8	42	Tallinn
3.	AS Taebla kodu	11,0	19	Läänemaa
4.	AS Kuremaa Enveko	8,8	29	Jõgevamaa
5.	OÜ Eleks telefon	7,5	16	Lääne-Virumaa
6.	OÜ Ramsi VK	5,5	8	Viljandimaa
7.	AS Nom	2,2	16	Tallinn
8.	OÜ Tevakaabel	2,1	5	Võru
9.	OÜ Telo	1,3	5	Loksa
10.	OÜ Djuk	1,1	2	Loksa
	KOKKU TOP 10	82,6	148	
	KOKKU teleprogrammide levitajad	90,6	188	
	TOP 10 osakaal, %	91,2	78,7	

Allikas: Ärireister, EKI arvutused

4.2. NÕUDLUS

4.2.1. Vaatajate arv, tarbimissagedus, programmide saadete vaadatavus

Televisioon

Eesti 584 tuhandest leibkonnast oli 2007. aastal 95%-l üks värviteler ja 28%-l kaks värvitelerit. Turu-uuringute AS poolt läbi viidud “Eesti elanike meediateemalise arvamusuuringu” (2007) andmetel vaatas iga päev telerit 94% uuringule vastanutest ja koos pereliikmetega või üksi vaatas telerit igapäevaselt 89% lapsi vanuses 0-12 aastat. Nimetatud näitajatest lähtudes saab järeldada, et **iga päev vaatas Eestis televisiooni ligikaudu 1,2 mln inimest** (tabel 4.14). 348 tuh inimest vaatas ööpäevas kolm tundi televisioonisaateid. Neli tundi ööpäevas vaatas telerit 264 tuh inimest. Ligikaudu pooled telerivaatajatest kulutasid kolm kuni neli tundi ehk 15% ööpäevast televisioonile. 276 tuh inimest pühendas aga viis ja rohkem tundi ehk vähemalt 21% ööpäevast televisioonile.

Kõige vaadatavam televisiooniprogramm Eestis oli 2007. aastal Kanal 2, mida vaatas 82% igapäevastest telerivaatajatest. Vaadatavuselt järgmised televisiooniprogrammid olid TV 3 ja ETV (vaatas vastavalt 79% ja 69% telerivaatajatest). Kõige enam vaadatav televisioonisaade oli “Tantsud tähtedega” (Kanal 2), mille igat saadet vaatas 684 tuh inimest (57% telerivaatajatest). ETV saateid “Pealtnägija” ja “Õnne 13” vaatas iga kord vastavalt 492 tuh inimest ja 444 tuh inimest.

Tabel 4.14. Televisiooni vaadatavus Eestis 2007. aastal

Televaatajate arv ööpäevas	Televisiooni tarbimissagedus ööpäevas
KOKKU 1 200 000	
348 000	Kolm tundi
264 000	Neli tundi
204 000	Kaks tundi
144 000	Viis tundi
132 000	Üle viie tunni
108 000	Üks tund

Allikas: Turu-uuringute AS

Televisiooni vaadatavus Internetis

Turu-uuringute AS andmetel (2007) oli Eestis igapäevasid Interneti kasutajaid ligikaudu 686 tuh inimest. Enim ehk kolm tundi ööpäevas kasutasid Eestis Internetti 281 tuh inimest. Umbes paarsada tuhat inimest oli Interneti-võrgus kaks tundi. Samuti paarsada tuhat Interneti kasutajat oli Interneti-võrgus ühe tunni. ERR-i kõige suurem Interneti-alane arendus 2007. aastal oli venekeelse uudisteportaal novosti.err.ee käivitamine. 2009. aasta seisuga oli ERR-l kasutusel kümme Interneti-keskkonda (etv.err.ee, etv2.err.ee, uudised.err.ee, sport.err.ee, novosti.err.ee, vikerraadio.err.ee, r2.err.ee, r4.err.ee, klassikaraadio.err.ee, raadiotallinn.err.ee).

42% Interneti kasutajatest (288 tuh inimest) vaatas üks kord nädalas Eesti televisiooni-programme videoportaalidest (etv2.err.ee, boms.ee, reporter.ee). Reaalajas vaatas Internetist televisioonisaateid vähemalt kord nädalas 3% Interneti kasutajatest ehk ligikaudu 21 tuh inimest.

Raadio

Eesti 584 tuhandest leibkonnast ligikaudu 90% leibkonda omasid 2007. aastal raadiot. Turu-uuringute AS-i meediateemalisele uuringule vastanutest 78% kuulasid igapäevaselt raadiot. Koos pereliikmetega või üksi kuulas raadiot iga päev 47% lapsi vanuses 0-12 aastat. Toodust järeldub, et **iga päev kuulas Eestis raadiot ligikaudu 874 tuh inimest** (tabel 4.15). Raadio kuulamise kestus ööpäevas oli väga erinev. 166,1 tuh inimest kuulas ööpäevas enim ehk üle viie tunni raadiosaateid. 183,5 tuh inimest kuulas raadiot kaks tundi ööpäevas. Kolm tundi kuulasid 131 tuh inimest. 19% radiokuulajatest kuulas raadiot üle viie tunni ehk vähemalt 21% ööpäevast.

Raadioprogrammidest kuulati ööpäevas kõige rohkem Elmari raadioprogrammi (227 tuh kuulajat), Vikerraadiot (218 tuh kuulajat), Sky Plusi (166 tuh kuulajat) ja Star FM-i (105 tuh kuulajat). ERR-i viite raadioprogrammi kuulas kokku 328 tuh radiokuulajat, mis oli 37,5% nendest radiokuulajatest, kes kuulasid raadiot iga päev. Enim kuulatud raadiosaated olid “Sky Plus hommikuprogramm” (Raadio Sky Plus) – 140 tuh kuulajat, “Elmari tantsuõhtu” (Raadio Elmar) – 131 tuh kuulajat, “Vikerhommik” (Vikerraadio) – 114 tuh kuulajat, “Ärka kaunis maa” (Raadio Elmar) – 105 tuh kuulajat ja “Uudis Pluss” (Vikerraadio) – 87 tuh kuulajat. Nimetatud populaarseid raadiosaateid kuulas 66% radiokuulajate koguarvust.

Tabel 4.15. Raadio kuulatavus Eestis 2007. aastal

Raadiokuulajate arv ööpäevas	Raadio tarbimissagedus ööpäevas
KOKKU 873 900	
183 540	Kaks tundi
166 060	Üle viie tunni
131 100	Kolm tundi
131 100	Üks tund
131 000	Pool tundi
87 400	Neli tundi
43 700	Viis tundi

Allikas: Turu-uuringute AS

Raadio kuulatavus Internetis

Raadiosaateid kuulati Internetist kas reaalajas (267 tuh Interneti kasutaja poolt) või arhiivisaadetena tagantjärele (123 tuh Interneti kasutaja poolt). Üldse oli 2007. aastal 22% Interneti kasutajatest (151 tuh inimest) kuulanud Sky Plusi nii reaalajas kui ka tagantjärele. Ligikaudu 48 tuh Interneti kasutajat kuulas raadioprogrammi Sky Plus veebiraadios kord nädalas

või sagedamini. Eesti raadiojaamadest kuulati Internetis sagedamini ka Star FM-i (110 tuhat kuulajat). Raadio 2 ja Raadio Elmarit kuulasid Internetis vastavalt 96 tuhat kuulajat ja 82 tuhat kuulajat. Vikerraadiot oli Internetis kuulanud 55 tuhat inimest ja Klassikaraadiot oli kuulanud 14 tuhat Interneti kasutajat.

4.2.2. Avaliku sektori huvid

Avalikeks huvideks on saada üldkasutatavate vahenditega kätte ERR-i poolt toodetud mitmekülgsed, sõltumatud, korrektsed ja poliitiliselt tasakaalustatud televisiooni- ja raadioprogrammid ning meediateenused, mis aitavad kaasa Eesti Vabariigi põhiseadusega sätestatud Eesti riigi ülesannete täitmisele. ERR-i kohustus salvestada kõik edastatud saated tagab avalikkusele (seega igäihele) võimaluse salvestustega tutvuda ja õiguse esitada vastulause saadetes esitatud väidete kohta. Samuti panustab ERR läbi kultuuriliselt ja ajalooliselt oluliste saadete alatise säilitamise kogu Eesti ajaloo ja kultuuri jäädvustamisse.

4.3. ORGANISATSIION JA POLIITIKA

4.3.1. Finantseerimine ja riiklikud toetusmeetmed

ERR-i 2007. aasta toetus riigieelarvest oli 396,3 mln krooni (+19,1% ehk 63,4 mln krooni enam kui 2006. aastal; tabel 4.16). Aasta-aastalt on nii ringhäälingu kui ka kirjastamise valdkondi toetatud kohalike omavalitsuste eelarvetest. Kahjuks ei ole võimalik omavalitsuste eelarverida ringhäälingu ja kirjastamisteenuste osas eraldada. Rahandusministeeriumi andmetel osteti 2007. aastal ringhäälingu ja kirjastamisteenuseid kokku 23 mln krooni eest, mis oli 9,5% rohkem kui 2006. aastal.

Tabel 4.16. Eesti Rahvusringhäälingu finantseerimine 2006-2007 (krooni)

	2006	2007	Muutus 2007/2006, +/- %
KOKKU tulu	398 080 293	434 186 966	9,1
sh tulu riigieelarvest	332 925 786	396 335 624	19,1
tulu teenuste müügist	27 993 126	29 677 132	6,0
muu tulu	37 161 381	8 174 210	-78,0

Allikas: Eesti Rahvusringhääling, EKI arvutused

Eesti Kultuurkapital toetas 2008. aastal ETV saatesarja “Eesti lood” dokumentaalfilmide tootmist 400 tuh krooniga. Eraraadioringhäälingu riiklik toetus moodustas 2007. aastal kokku 102,8 tuh krooni. Avatud Eesti Fond toetas 2007. aastal Raadio 4 saatesarja “Otsene kõne” 62,8 tuh krooniga ja Hasartmängumaksu Nõukogu toetus Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raadiosõlme programmile oli 40 tuh krooni. Eraringhäälingu tuludest moodustavad riiklikud toetused minimaalse osa.

Eratele- ja eraraadioringhäälingu tegevused on valdavalt finantseeritud reklaamist saadava ärituluga. TNS Emori reklaamikulutuste uuringu Adex-i andmetel oli Eesti meediareklaamituru 2007. aasta kogumüügitulu 1,79 mld krooni (+29%, võrreldes 2006. aastaga). Televisioonireklaami müügitulu oli 479 mln krooni (+32% kui 2006. aastal) ja raadioreklaami müügitulu 134 mln krooni (+26%, võrreldes 2006. aastaga). Televisiooni- ja raadioreklaami müügitulude osakaalud Eesti 2007. aasta meediareklaami turu kogumüügitulust olid vastavalt 27% ja 7%.

4.3.2. Organiseeritus

Ringhäälingu valdkonna algus oli Eestis 18. detsembril 1926. aastal, mil alustas tööd Kopli raadiojaam. 1. juunil 1932. aastal astus Eesti Rahvusvahelise Ringhäälingute Liidu liikmeks. 1. jaanuaril 1993. aastal said Eesti Raadio ja Eesti Televisioon Euroopa Ringhäälingute Liidu (EBU) liikmeteks. Kohalike Raadiote Liiduna 1992. aastal asutatud MTÜ Eesti Ringhäälingute Liit (ERL) reorganiseeriti 1994. aastal (lisandusid televisiooniorganisatsioonid). ERL-l oli 2009. aasta aprilli seisuga 19 liiget, sh neli televisiooniorganisatsiooni, 14 raadioorganisatsiooni ja üks videote tootja. ERL edendab rahvuslikku ringhäälingukultuuri ja selle järjepidevust, esindab televisiooni- ja raadioorganisatsioonide huve, korraldab erialakoolitust ja osaleb seadusloome protsessis. ERL-l on raamleping Eesti Autorite Ühinguga teoste kasutamise kohta ringhäälingujaamades. ERL osaleb Eesti Ringhäälingumuuseumi tegevuses ning teeb koostööd ERR-ga. ERL on Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu liige ning Ameerika Ringhäälingu Liidu (National Association of Broadcasters) liige.

4.3.3. Seosed teiste tegevusvaldkondadega ja loomemajanduse sektoritega

Tele- ja raadioringhääling on majandusharudest seotud infotehnoloogiaga, sidega, tööstusega, teenindusega ning sise- ja väliskaubandusega. Infotehnoloogilised seadmed (arvuti, satelliit-TV, kaabel-TV, digitaal-TV jm) võimaldavad läbi ettevõtete, kes osutavad kommunikatsiooniteenuseid (näiteks püsiühendus kaabel-TV kaudu jm püsiühendused), kuulata raadiot, sh kuulata Interneti-raadiot; vaadata telerit, sh vaadata veebi-TV-d; hankida infotoodete ja teenuste kohta jne.

Arvutid ja nendega seotud tegevused on majandusharudest väga tihedalt läbi põimunud nii infotehnoloogiaga kui ka sidega. Tele- ja raadioringhäälingus kordusesitletud salvestatud saateid on võimalik kuulata ning vaadata tänu tele- ja raadiosalvestiste tootmisele. Tele- ja raadiosaadete kvaliteedile avaldab suurt mõju ka raadio-, televisiooni- ja sideseadmete ning aparatuuri tootmine ja areng. Viimati nimetatud seadmeid peamiselt imporditakse. Samuti imporditakse televisioonisignaali (eelkõige telespordiülekandeid), saateformaate, filme, saateid ja sarju.

Loomemajanduse valdkondadest on ringhäälingul ühendused filmi ja video, reklaami, muusika ja etenduskunstide alavaldkondadega (eelkõige läbi nende väljundite edastuse).

4.4. HARIDUS

Eesti kõrghariduse- ja kutseõppeasutustes lõpetas 2007/2008 õppeaastal audiovisuaalse ja muu meedia valdkonna erialadiplomiga kokku 153 inimest (tabel 4.17), sh 72 inimest kõrghariduse õppeasutustes ja 81 inimest kutseõppeasutustes. Üle poole kõrgkooli lõpetajatest tuli Tallinna Ülikoolist ja 2/3 kutseõppeasutuste lõpetajatest Tallinna Polütehnikumist.

Tabel 4.17. Audiovisuaalse ja muu meedia valdkonna diplomiga lõpetanud inimeste arv Eesti kõrgharidus- ja kutseõppeasutustes 2003/2004 – 2007/2008

Õppeasutuse nimi	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008
KOKKU lõpetajate arv	103	153	165	137	153
sh kõrghariduse õppeasutustes	53	77	82	60	72
Tallinna Ülikool	19	27	41	28	37
Eesti Kunstiakadeemia	7	14	6	9	14
Arvutikolledž	8	14	18	8	12
Tartu Kõrgem Kunstikool		1	10	15	9
Audentese Ülikool	19	21	7	-	-
sh kutseõppeasutustes	50	76	83	77	81
Tallinna Polütehnikum/ Tallinna Sidekool ⁴	43	42	72	46	60
Informaatika- ja Arvutustehnika Kool	7	9	10	12	13
Narva Kutseõppekeskus	-	21	1	19	7
Decollo Kutsekool	-	4	-	-	-
G. Otsa nim. Tallinna Muusikakool	-	-	-	-	1

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, EKI arvutused

Tallinna Ülikool pakub võimalust õppida filmi ja videokunsti. Eesti Kunstiakadeemia animatsiooni osakonna eesmärgiks on ette valmistada animafilmi režissööre. Arvutikolledžis õpetatakse arvutispetsialiste programmeerimise ja arvutigraafika erialal. Tartu Kõrgema Kunstikooli meedia- ja reklaamkunsti osakond valmistab ette meediadisainereid ja kunstnikke töötamaks trüki- ja elektroonilise meedia ettevõtetes. Tallinna Polütehnikumis/Tallinna Sidekoolis antakse teadmisi elektrotehnika, elektroonika, digitaal tehnika, sidesüsteemi ja sidevõrkude, raadiotehnika ning kommunikatsioonitehnika valdkondades.

Ajakirjanduse ja infolevi suuna lõpetajate koguarv Tartu Ülikoolis ja Tallinna Ülikoolis oli 2005/2006, 2006/2007 ja 2007/2008 vastavalt 99, 112 ja 95 inimest. Tallinna Ülikooli tehnikaala õppesuuna (elektroonika ja automaatika) lõpetas eelnevalt nimetatud õppeaastatel kokku vastavalt 110, 128 ja 99 inimest.

⁴ Tallinna Sidekool ühines 2004. aastal Tallinna Polütehnikumiga.

4.5. TUGEVUSED, NÕRKUSED, ARENGUVÕIMALUSED JA TAKISTUSED

Tugevused

- Ühtse avalik-õigusliku tele- ja raadioorganisatsiooni Eesti Rahvusringhäälingu kui Eesti ühiskonna siduja, mõjutaja ning avaliku huvi kaitsja loomine 2007. aastal;
- Televisiooni- ja raadioorganisatsioonide suur arv;
- Avalik-õigusliku ringhäälingu ja eraringhäälingu programmide eristumine;
- Eesti raadioprogrammid on üleriigiliselt levitatud;
- Teleringhäälingu omasaadete esma- ja kordusesitluse mahu kasv;
- Raadioringhäälingu kõrge omasaadete osakaal;
- Televisiooni ja raadio Interneti-keskkondade areng.

Nõrkused

- Kogu ringhäälingu valdkonna visiooni puudumine;
- Ringhäälinguprogrammide suur arv – turu killustatus;
- Sõltuvus reklaamituru arengutest;
- Sagedusplaani ressursid ei võimalda eraraadiojaamadele üleriigilist katvust;
- Mastide paigutus on ebamäärane.

Arenguvõimalused

- Avaliku huvi sõnastamine;
- Televisiooni digitaliseerumine;
- Raadio digitaliseerumine (tehniliselt keeruline ja kapitalimahukas);
- Ringhäälingu tehnoloogia ja Interneti arengud;
- Programmide ja saadete kättesaadavus uue meedia (mobiillevi, portaalid jne) digitaaltehnoloogia lahenduste kaudu.

Takistused, ohud

- ERR-i sõltuvus riigieelarve toetuse suurusel;
- Eraringhäälingu sõltuvus reklaamituru arengutest;
- Interneti areng (traditsiooniline levimeetod kaob ära – auditorium killustub);
- Ringhäälingualase spetsiifilise õppekava puudumine.

4.6. ARENGUPROGNOOS 3-5 AASTAKS

Eesti ringhääling on alustanud üleminekut analooglevilt digitaallevile. 2007. aastal sai digiboksi soetanud televaataja vaadata ETV 1 tasuta digieetris. Nimetatud aasta lõpul oli enamus Eestist kaetud maapealse digitaaltelevisiooni signaaliga. 2009. aastal alustas ERR oma teise loodava televisiooniprogrammi ETV 2 edastamist nii üleriigilises kaabellevi kui ka maapealse leviga digitaalvõrgus. 2010. aastal on plaanitud kõik ERR-i televisiooniprogrammid üle viia digitaaledastusele. 2011. aastal aga soovib ERR jõuda kolmanda televisiooniprogrammi edastamiseni. ERR edastas oma nelja raadioprogrammi – Vikerraadio, Raadio 2, Raadio 4 ja Klassikaraadio – üleriigilises analoogvõrgus ning ühte raadioprogrammi (Raadio Tallinn) regionaalses raadiovõrgus. ERR-i tegutsemine piiratud majandustingimustes ja toimetulek kõrgete eesmärkide – digitaliseerumise ja uue meedia arengu suunas on keeruline väljakutse.

Eesti ringhäälingus jätkavad n-ö suurte raadio- ja televisiooniprogrammide koostajate ning edastajate (televisiooniorganisatsioonidest AS Kanal 2, AS TV 3 ja AS STV ning raadioorganisatsioonidest First Media OÜ ja Trio LSL AS) kõrval palju väiksema isikkoosseisuga raadio- ja telejaamad. Samas just väiksemad jaamad on need, kes rikastavad nii tele- kui ka raadioturгу oma programmide ja saadetega.

Lähiaastatel on reklaami müügitulu televisioonis ja raadios väiksem kui majandusliku kõrgkonjunktuuri tingimustes (aastatel 2004-2007) ja finantsressursside nappus hakkab piirama ka pakutava sisu kvaliteeti.

4.7. EKSPERDID JA ÜMARLAUD

Avaldame tänu töö valmimisele kaasa aidanud ekspertidele.

Ringhäälingu valdkonna töö on läbi arutatud 8. aprillil 2009. aastal toimunud ümarlaul.

Nimi	Organisatsioon	Osalemine ümarlaul
Andres Jõesaar	Eesti Rahvusringhääling	*
Urmas Oru	AS Kanal 2	*
Ilmar Kompus	First Media OÜ	*
Urmas Loit	Eesti Ringhäälingute Liit	*
Kersti Sannik	Rahandusministeerium	
Vladimir Jakovlev	Tehnilise Järelevalve Amet	
Annely Erm	Maksu- ja Tolliamet	
Riina Koit	Maksu- ja Tolliamet	
Piret Tikva	Statistikaamet	
Rain Leoma	Statistikaamet	
Juhan Paadam	Eesti Rahvusringhääling	
Raivo Suni	Eesti Rahvusringhääling	
Tiivi Tüür	Eesti Rahvusringhääling	
Ingrid Toomis	Eesti Rahvusringhääling	
Viola Salu	Eesti Rahvusringhääling	
Sirje Jõesaar	Eesti Rahvusringhääling	
Nele Paves	AS Kanal 2	
Teele Kurm	AS TV 3	
Mario Liimann	AS TV 3	
Maarit Cimolonskas	OÜ Eesti Spordikanal	
Mari-Liis Veskus	Kanal 11	
Jelena Kopõltsova	Sky Media	
Raivo Lugima	Filmimees OÜ	
EKI partneritest osalesid:		
Peeter Sookruus	Kultuuriministeerium	*
Helin Pertelson	Kultuuriministeerium	
Liina Urboja	Kultuuriministeerium	
Andres Viia	Tallinna Ülikool	*
EKI töögrupist osalesid:		
Riina Kippa	Eesti Konjunktuuriinstituut	*
Marje Josing	Eesti Konjunktuuriinstituut	*
Evelin Ahermaa	Eesti Konjunktuuriinstituut	*

Ringhäälingu tegevused Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi

60 Programmide ja ringhääling

601 Raadioringhääling

6010 Raadioringhääling

60101 Raadioringhääling

- raadiosaadete tootmine, programmide koostamine ja edastamine eetri, kaabel- või satelliitside kaudu
- raadiosaadete edastamine Interneti kaudu (Interneti raadiojaamad)
- andmete leviedastus raadioringhäälingu kaudu

602 Teleprogrammid ja ringhääling

6020 Teleprogrammid ja ringhääling

60201 Teleringhääling

- teleprogrammide koostamine ja edastamine eetri kaudu

60202 Kaabel-, satelliit- ja muud abonentprogrammid

- teleprogrammide koostamine ja edastamine satelliidi või kaabelvõrgu kaudu